

SOM-undersökningen i Göteborg 2018

Författare: Björn Rönnerstrand och Frida Sandelin [SOM-rapport nr 2019:38]

Innehållsförteckning

1 SOM-undersökningen i Göteborg 2018	1
2 Bilden av Göteborg	3
3 Lokala medier	5
4 Tillit, samhörighet & trygghet	7
4.1 Tillit	7
4.2 Samhörighet	10
4.3 Trygghet	12
5 Demokrati och delaktighet	16
5.1 Nöjd med demokratin	16
5.2 Påverka politiska beslut	18
5.3 Förtroende för politiker	19
5.4 Politiskt deltagande	20
6 Lokalpolitik i Göteborg	21
6.1 Medborgarnas viktigaste frågor i Göteborg	21
6.2 Lokala politiska förslag	23
6.3 Trafikåtgärder	24
7 Summering och avslutande diskussion	26
Referenser	27

1 SOM-undersökningen i Göteborg 2018

SOM-undersökningen i Göteborg genomfördes för tredje året i rad år 2018. Syftet med undersökningen i Göteborg är att kartlägga opinionsbildning och belysa hur vanor och attityder förändras över tid bland boende i Göteborgs. SOM-undersökningen i Göteborg genomförs i samverkan med forskare och andra samverkanspartners.

SOM-institutet är en opartisk undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet. Resultat från SOM-institutets undersökningar publiceras i SOM-undersökningarnas rapportserie. Det sker även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se.

SOM-undersökningen i Göteborg skickades ut till ett slumpmässigt urval av svenska och utländska medborgare som bor i Göteborgs Stad och är mellan 16 och 85 år. Man kan välja att svara genom att fylla i pappersenkäten eller svara via samma enkät internet. År 2018 ingick 5 000 personer i det totala urvalet. Formuläret innehöll 9 enkätsidor. Svaren samlades in mellan den 25 september och 31 december 2018. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS. En utförlig metoddokumentation från SOM-undersökningen i Göteborg 2018 finns tillgänglig på SOM-institutets hemsida¹.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 5 000 personer var det 2 541 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 53 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar skiljer sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att nära hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. Det var dock en mindre andel av de yngre än de äldre åldersgrupperna som deltog i undersökningen 2018. Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av demokrati är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

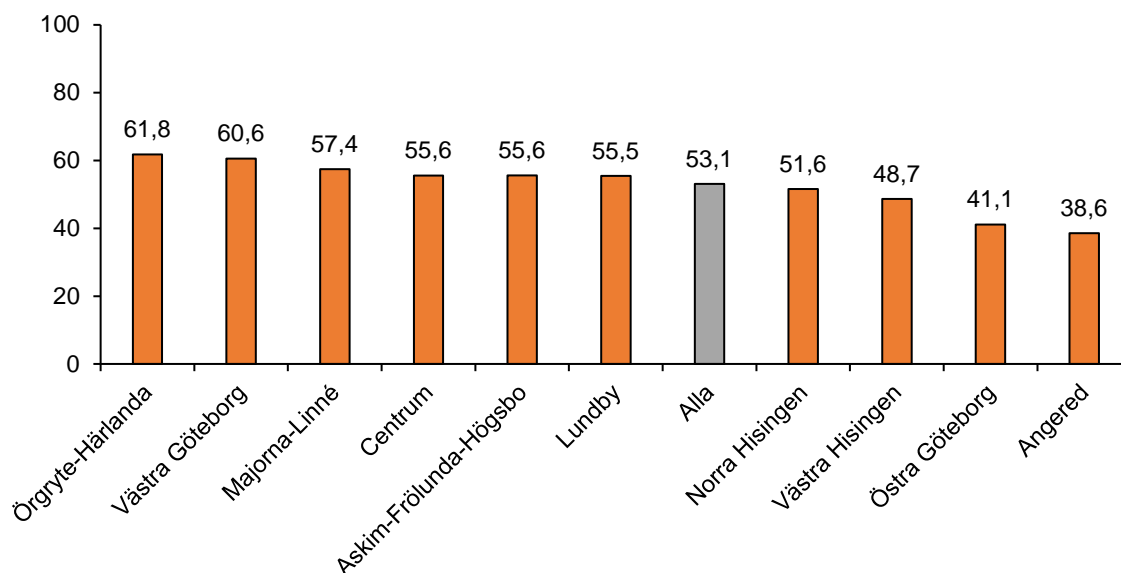
¹ https://som.gu.se/publicerat/metodrapport_SOM-undersökningen_i_Göteborg_2018

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 211 personer, motsvarande 4,2 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Många frågor som ingår i SOM-undersökningen i Göteborg är intressanta att analysera i form av vilken stadsdel respondenterna bor i. Staden är indelad i 10 stadsdelsnämnder och i figur 1 visas svarsfrekvensen per stadsdel.

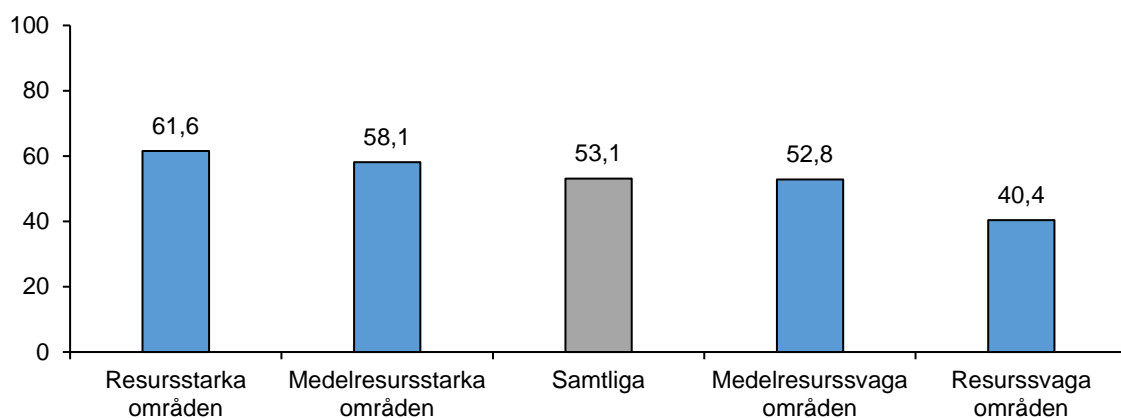
Figur 1 *Nettosvarsfrekvens i SOM-undersökningen i Göteborg 2018 per stadsdel (procent)*

Kommentar: I figuren redovisas nettosvarsfrekvensen där det så kallade naturliga bortfallet definierats bort, se fotnot 2 för en förklaring. **Källa:** SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Resultat från SOM-undersökningen i Göteborg analyseras även utifrån resursstyrka i boendeområdet. Begreppet resursstarka är SOM-institutets egna beräknade mått. Det baseras på medelinkomst samt andelen i ett visst område som tar emot ekonomiskt bistånd. Resursstyrka kategoriseras i fyra nivåer: resurssvaga, medelresurssvaga, medelresursstarka och resursstarka områden. Figur 2 visar svarsfrekvensen per resursområde.

Figur 2 *Nettosvarsfrekvens i SOM-undersökningen i Göteborg, 2018 efter resursområde (procent)*

Kommentar: I figuren redovisas nettosvarsfrekvensen där det så kallade naturliga bortfallet definierats bort, se fotnot 2 för en förklaring. **Källa:** SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Procentskattningar och felmarginaler

Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 *Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)*

Skattning	100	200	400	800	1000	2000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

1.2 Om rapporten

Denna rapport bygger huvudsakligen på data insamlad i SOM-undersökningen i Göteborg 2018 men med avstamp i vissa förändringar som skett sedan första datainsamlingen 2016. Syftet med rapporten är att ge en övergripande bild av resultaten⁴. I korthet presenteras resultat om tillit, samhörighet och trygghet, demokrati och deltagande samt lokalpolitik i Göteborg.

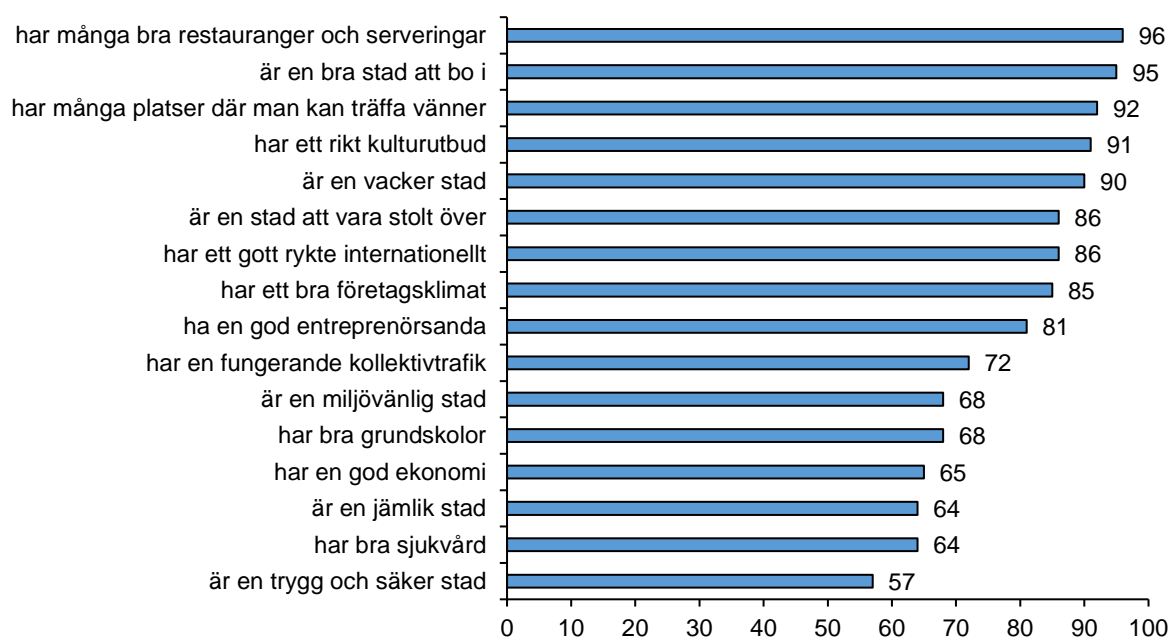
2 Bilden av Göteborg

Invånares bedömning av sin egen stad har visat sig vara ett tydligt mått på stadens attraktionskraft. Olika aspekter som bostadskvalitet, lönenivåer, arbetstillfällen, tillgång till offentlig service, kultur, miljö, parker och rekreation, trygghet, kollektivtrafik, restauranger och nattliv samt möjlighet att träffa nya vänner påverkar hur nöjda invånare är med sin stad (se Florida, Mellander & Stolarick, 2011 för en översikt av forskningen).

I undersökningen fick respondenterna besvara en rad påståenden om sin inställning till Göteborg. Figur 3 redovisar utfallet. Göteborgarna är förhållandevis nöjda med sin stad. För samtliga påståenden har över hälften svarat "helt" eller "delvis" riktigt. I vissa påståenden instämmer över 90 procent av de svarande. Till dessa hör att finns många bra restauranger och serveringar, att Göteborg är en bra stad att bo i, att det finns många platser att träffa vänner på, att staden har ett rikt kulturutbud samt att Göteborg är en vacker stad.

⁴ Resultat från SOM-undersökningen i Göteborg 2018 finns också redovisade i fem tabellrapporter: Tipple (2019a). Jubileumssatsningarna i Göteborg. SOM-rapport nr. 33; Tipple (2019b). Demokrati och delaktighet i Göteborg. SOM-rapport nr. 34; Tipple (2019c). Entreprenörsanda i Göteborg. SOM-rapport nr. 35; Tipple (2019d). West Pride. SOM-rapport nr. 36; Tipple (2019e). Evenemangskonsumtion i Göteborg. SOM-rapport nr. 37.

Figur 3 Påståenden om Göteborg, andel helt eller delvis riktigt, 2018 (procent)

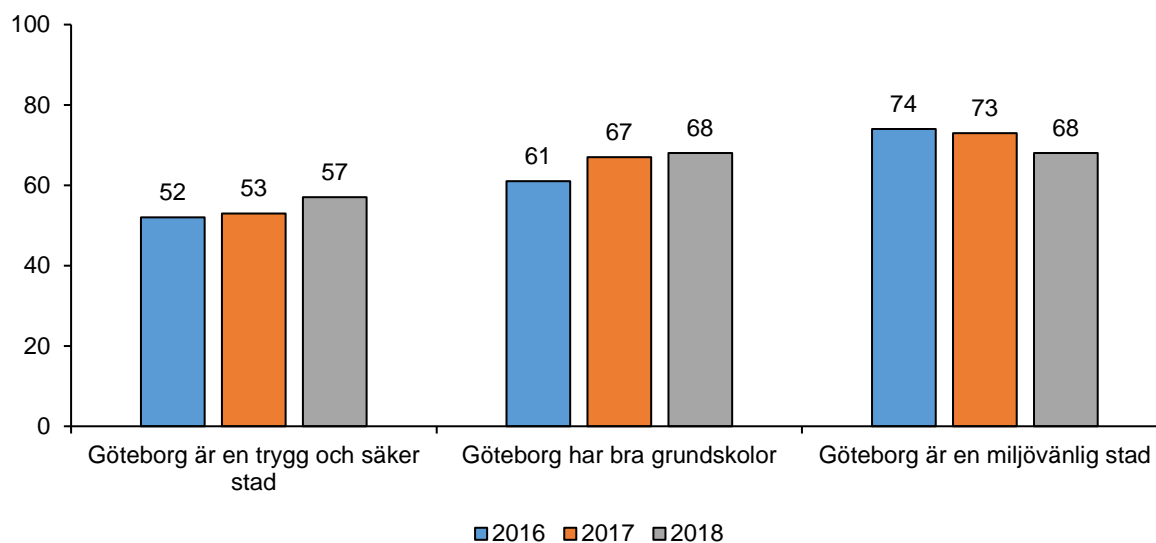

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Svartalternativen är 'helt riktigt', 'delvis riktigt', 'delvis felaktigt' och 'helt felaktigt'. Figuren visar andelen som svarat 'helt' eller 'delvis' riktigt.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Påståendet "Göteborg är en trygg och säker stad" har fått minst gehör. 57 procent anser att påståendet är helt eller delvis riktigt. Andelen som gett positivt bifall har dock ökat med 5 procentenheter sedan 2016 (se figur 4). Det är en statistiskt säkerställd uppgång. Inställningen till ytterligare två påståenden om Göteborg har förändrats signifikant sedan 2016. "Göteborg har bra grundskolor" har ökat i andel som instämmer, från 61 procent 2016 till 68 procent 2018. Påståendet "Göteborg är en miljövänlig stad" har minskat från 74 procent 2016 till 68 procent 2018.

Figur 4 Påståenden om Göteborg, andel helt eller delvis riktigt, 2016-2018 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Svarsalternativen är 'helt riktigt', 'delvis riktigt', 'delvis felaktigt' och 'helt felaktigt'. Figuren visar andelen som svarat 'helt' eller 'delvis' riktigt. Alla förändringar 2016-2018 är statistiskt säkerställda.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2018.

I syfte att skapa en mer övergripande bild av synen på Göteborg har påståendena sammanfogats till ett index. Om en person svarade helt eller delvis riktigt på alla påståenden får den värdet 100. Nöjdheten med Göteborg varierar med resursstyrkan på stadens områden. Boenden i Göteborgs resursstarka områden uppger sig sammantaget vara något mindre nöjda med Göteborg som stad.

3 Lokala medier

Invånarens konsumtion av lokala nyheter har en stor betydelse för den lokala identiteten och för den lokala demokratin. Konsumtion av lokal journalistik bidrar till att öka invånarnas kännedom om lokal politik och deras förmåga att ta ställning i lokalpolitiska frågor (Ohlsson m.fl. 2015). Det har även visat sig öka människors politiska deltagande (Nielsen, 2015). Vidare finns ett samband mellan graden av anknytning till lokalsamhället och konsumtion av lokal journalistik (Bergström, 2012).

I tabell 2 redovisas andelen som regelbundet konsumerar lokala nyheter i ett antal olika medier. Med regelbunden konsumtion avses här att ha tagit del av nyheter minst 3 gånger per vecka. Resultaten visar att Sveriges Television är det nyhetsmediet som är mest utbrett bland invånarna. 63 procent tar del av lokala nyheter på regelbunden basis genom SVT. Göteborgs-Posten och Sveriges Radio når omkring hälften av invånarna. När det gäller regelbunden nyhetskonsumtion på sociala medier så uppger 41 procent av göteborgarna att de använder Facebook för att ta del av lokala nyheter. 39 procent svarar att de använder andra sociala medier. En betydligt mindre andel –13 procent – tar regelbundet del av lokala nyheter i GT.

Tabell 2 Regelbunden lokal nyhetskonsumtion efter ålder, 2018 (procent)

	Samtliga	16-29 år	30-49 år	50-64 år	65-85 år
Sveriges Television	63	34	50	79	93
Göteborgs-Posten	49	27	41	56	75
Sveriges Radio	47	21	39	60	74
Facebook (ex. lokala grupper)	41	51	44	41	24
Andra sociala medier	39	57	40	35	19
GT	13	8	11	18	16

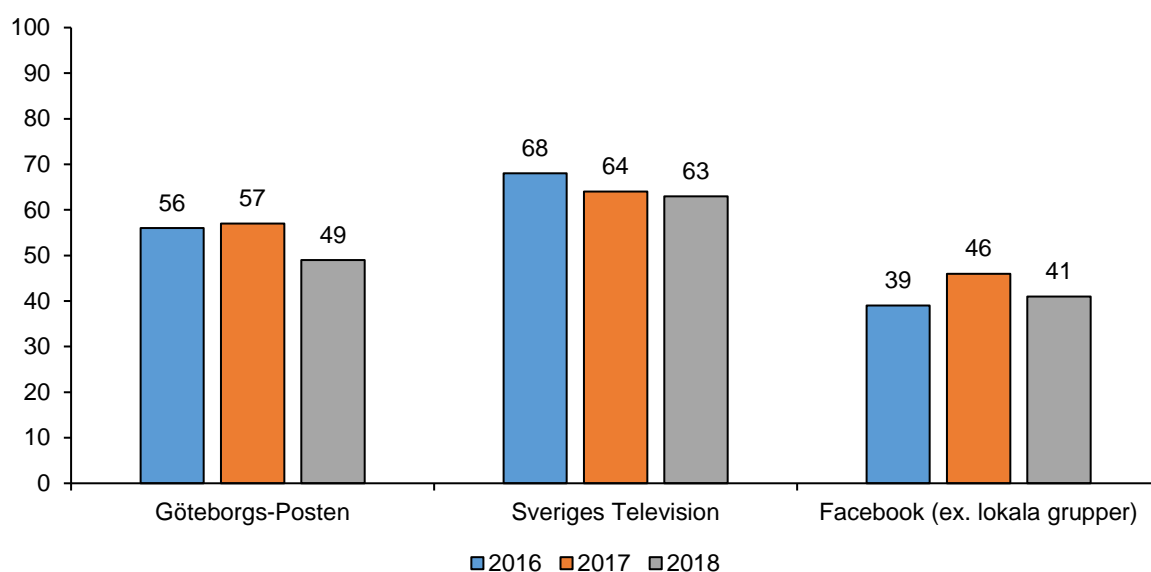
Kommentar: Frågan lyder: 'Hur ofta brukar du ta del av lokala nyheter från följande medier?'. Siffrorna avser nyhetskonsumtion minst 3 dagar i veckan. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Minst antal svarande är per delfråga är 2111.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Ett tydligt mönster är att nyhetskonsumtionen skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper. Framför allt skiljer sig användningen beroende på vilken media som konsumeras. Användning av traditionella medier som morgontidningsläsning av Göteborgs-Posten samt konsumtion av Sveriges Radio och Sveriges Television skiljer sig stort beroende på ålder. I gruppen 16-29 år tar 27 procent regelbundet del av lokala nyheter i Göteborgs-Posten. Motsvarande andel i åldersgruppen 65-85 år är 75 procent. Över 90 procent av den äldsta åldersgruppen tar del av lokala nyheter i Sveriges Television regelbundet medan motsvarande andel i den yngsta åldersgruppen är 34 procent. Ålderskillnaderna är störst när nyhetskonsumtion av Sveriges Radio mäts. Enbart 21 procent av 16-29 åringar lyssnar regelbundet medan motsvarande siffra för de äldsta är 74 procent. Den yngsta åldersgruppen står för en högre nyhetskonsumtion på Facebook och andra sociala medier, 51 respektive 57 procent.

Noterbart är statistiskt signifikanta förändringar i regelbunden nyhetskonsumtion jämfört med tidigare år. Figur 5 visar att andelen som regelbundet tagit del av Göteborgs-Posten mellan 2016 och 2018 har minskat från 56 till 49 procent. Lokal nyhetskonsumtion från Sveriges Television från 68 till 63 procent. Facebook som medel för att ta del av lokala nyheter har inte följt samma mönster. Användandet ökade mellan 2016 till 2017 – från 39 till 46 procent – men minskade sedan till 41 procent 2018. Det är framför allt i den yngre åldersgruppen 16-49 åringar som den största minskningen har skett. 65-85 åringar tar regelbundet del av Göteborgs-Posten och Sveriges Television i ungefär samma utsträckning som två år tidigare.

Figur 5 Regelbunden lokal nyhetskonsumtion av Göteborgs-Posten, Sveriges Television och Facebook, 2016-2018 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: 'Hur ofta brukar du ta del av lokala nyheter från följande medier?'. Siffrorna avser nyhetskonsumtion minst 3 dagar i veckan. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Minst antal svarande är 2 111.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2018.

4 Tillit, samhörighet & trygghet

4.1 Tillit

Hög mellanmänsklig tillit, även kallad social tillit, är ett viktigt fundament i ett välfungerande samhälle. Socialt och ekonomiskt fungerar transaktioner i samhället smidigare och bär mindre kostnader när de berörda parterna litar på varandra. Beslut fattas effektivare och snabbare när vi uppfattar andra människor som pålitliga. Samhället gagnas helt enkelt av en hög grad tillit människor emellan (Holmberg & Rothstein, 2018).

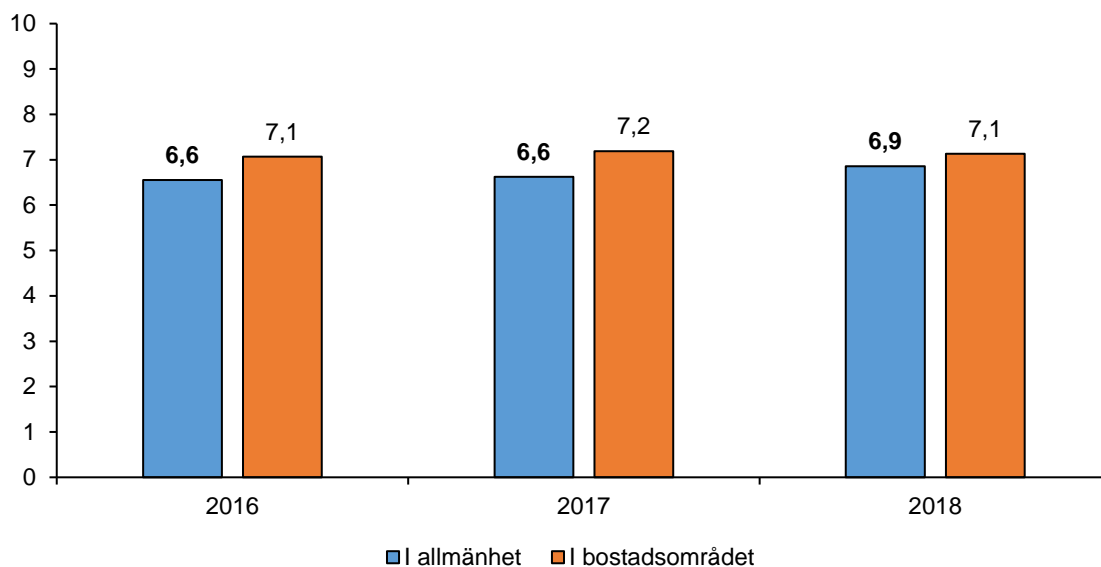
Sverige är ett av de länder i världen med allra högst social sammanhållning och mellanmänsklig tillit (Holmberg & Rothstein, 2018). Vidare bekräftar resultat från SOM-undersökningarnas nationella mätningar att den mellanmänskliga tilliten i Sverige har varit stabilt hög över tid.

SOM-undersökningen i Göteborg mäter tilliten mellan människor på två olika sätt. Dels den sociala tilliten i allmänhet genom frågan "I vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?" samt tilliten människor känner till personer i det egna bostadsområdet genom frågan "I vilken utsträckning går det att lita på människor i det område där du bor?" Den elvgradiga svarsskalan går från 0 (lägst tillit) till 10 (högst tillit).

Precis som i de nationella SOM-undersökningarna visar resultaten på höga nivåer av tillit. Figur 6 presenterar resultaten från SOM-undersökningen i Göteborg. Medelvärde för tillit i

allmänhet i Göteborg 2018 är 6,9, att jämföra med 6,5 nationellt samma år. Tilliten till människor i boendeområdet är något högre, 7,1. Noterbart är även att tilliten till människor i allmänhet ökat de senaste åren, från ett medelvärde på 6,6 till 6,9 mellan 2016 och 2018, en är en statistiskt säkerställd förändring.

Figur 6 Mellanmänsklig tillit i allmänhet och i bostadsområdet, 2016-2018 (medelvärden på skala 0-10)

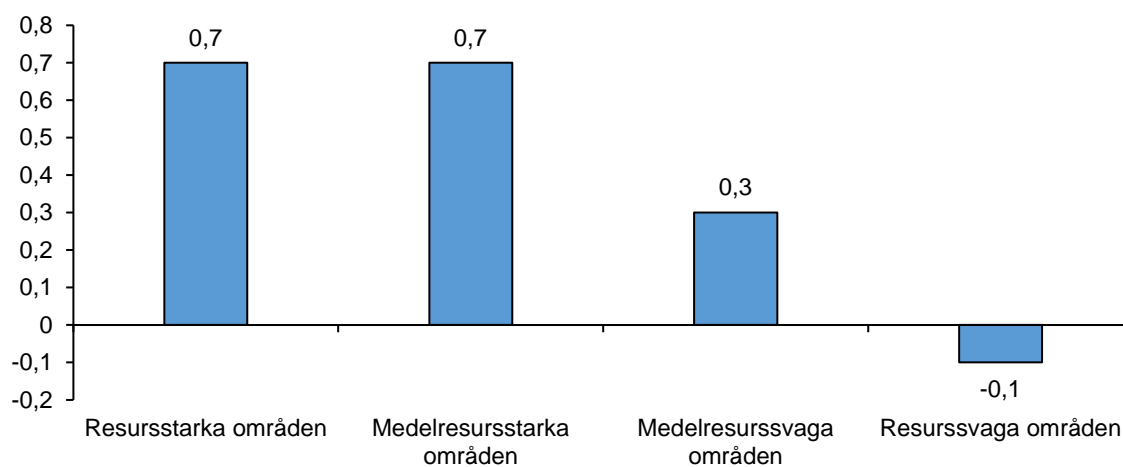
Kommentar: Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?'. Skalan går från 0 (=det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (=det går att lita på människor i allmänhet). Skillnader som är statistiskt signifikanta är har fetmarkerade siffror.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2018.

Det är känt sen tidigare att tilliten varierar mellan olika grupper. Om andelen låglitare ökar riskeras de fördelar som kommer med en hög nivå av mellanmänsklig tillit. Bland socialt och ekonomiskt utsatta grupper som yngre, lågutbildade, arbetslösa samt personer födda utanför Sverige är tillitsnivån lägre än genomsnittet (Holmberg & Rothstein, 2018). Även personer boende i svaga resursområden har signifikant lägre tillit till sina medmänniskor i allmänhet jämfört med människor i starkare resursområden, se figur 8. Personer boende i resurssvaga områden har ett medelvärde för tillit i allmänhet på 6 jämfört med boende i resursstarka områden där tilliten är 7,3. Skillnaden mellan dessa grupper är ännu större när vi tittar på tilliten personer i det egna området. Personer i resurssvaga områden har en genomsnittlig tillit på 5,9. Samma siffra för personer i resursstarka områden är 8,0.

Vi noterar även att den enda statistiskt säkerställda ökningen inom resursområden är ökningen bland boende i resursstarka områden, från 6,8 2016 till 7,3 2018. Personer boende i resurssvaga områden är den enda gruppen där tilliten till människor i boendeområdet är lägre än tilliten till människor i allmänhet, se figur 7. Mest intressant är att jämföra boende i resurssvaga områden med boende i resursstarka områden. Skillnaden är 0,8 punkter på medelvärdesskalan.

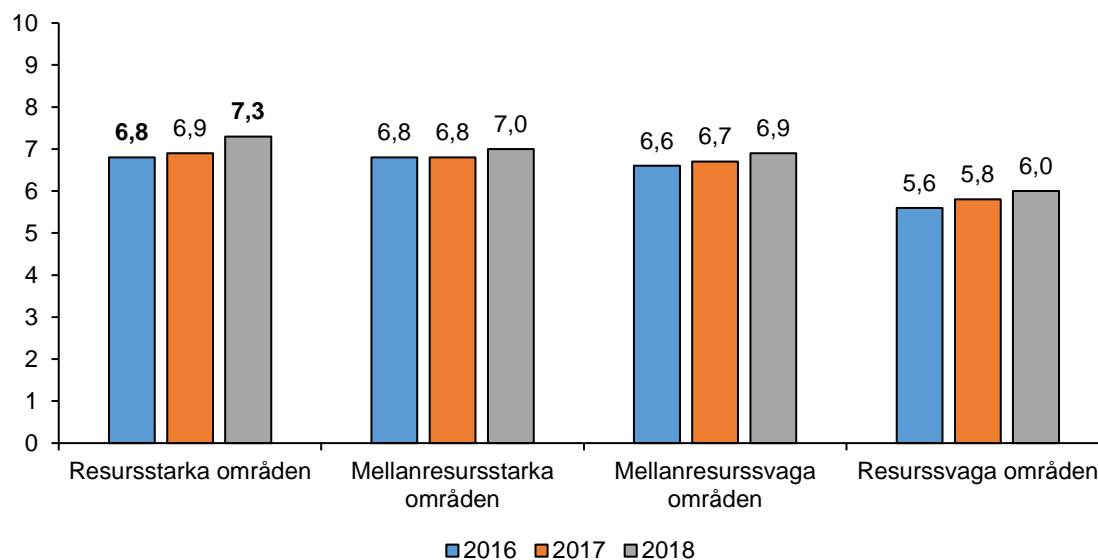
Figur 7 Skillnad i medelvärde mellan tillit till människor i området minus tillit till människor i allmänhet efter resursområde, 2018

Kommentar: Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' samt 'I vilken utsträckning anser du att det går att lita på människor i det område där du bor?'. Skalan går från 0 (=det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (=det går att lita på människor i allmänhet).

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Figur 8 Mellanmänsklig tillit i allmänhet efter resursområde, 2016-2018 (medelvärden)

Kommentar: Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?'. Skalan går från 0 (=det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (=det går att lita på människor i allmänhet). Skillnader som är statistiskt signifikanta är har fetmarkerade siffror.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2018.

4.2 Samhörighet

SOM-undersökningen i Göteborg mäter även upplevd samhörighet i bostadsområdet genom ett antal påståenden som respondenten får bedöma genom en skala som går från 1 (helt felaktigt) till 5 (helt riktigt). Påståendenas utfall 2018 presenteras i tabell 3. Den visar att 45 procent instämde i (valde något av de två högsta svarsalternativen) att det finns människor i bostadsområdet som är beredda att ställa upp om en behöver hjälp med något. En tredjedel pratar ofta med sina grannar om sådant som händer i bostadsområdet. Ungefär lika många håller *inte* med om att de bara känner några få människor i bostadsområdet. De allra flesta är noga med att låsa dörren när de går hemifrån. Påståendena om samhörighet visar inga större skillnader i resultat de tre år mätningen har pågått. Ett undantag är påståendet att det finns stor samhörighet mellan oss som bor i vårt bostadsområde. Andelen som håller med har ökat från 31 procent 2016 till 41 procent 2018 (se figur 9), en förändring som är statistiskt säkerställd. Upplevelsen av samhörighet i boendeområdet tycks alltså ha ökat under de senaste åren.

Tabell 3 Samhörighet i bostadsområdet 2018 (procent)

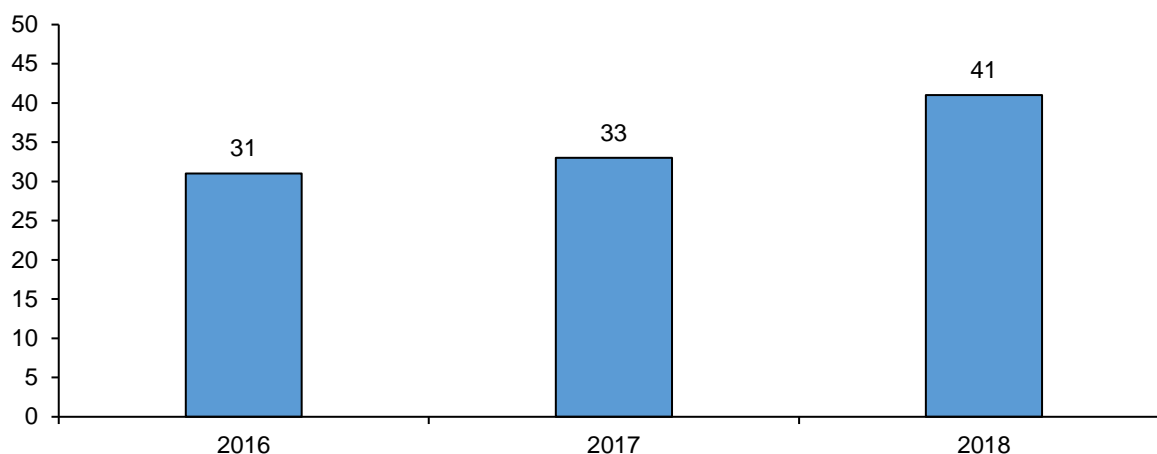
	1 Helt felaktigt	2	3	4	5 Helt riktigt	Summa	Antal svar
När jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren	3	4	6	11	76	100	2 474
Om jag behöver hjälp med något finns det alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp	8	20	27	25	20	100	2 472
Det finns stor samhörighet mellan oss som bor i vårt bostadsområde	8	20	31	26	15	100	2 450
Jag känner bara några få människor i mitt bostadsområde	17	17	19	17	30	100	2 461
Jag pratar ofta med mina grannar om sådant som händer i bostadsområdet	19	23	25	19	14	100	2 474

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Procentbasen utgörs av de som besvarat delfrågan.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

I rapporten "Demokrati och delaktighet i Göteborg" (Tipple 2019c) finns ytterligare resultat på temat där även resultaten för olika grupper redovisas. Överlag tycks de som äger sin egen bostad, är äldre och uppvuxna i Sverige ge mer positiva bedömningar av samhörigheten i sitt eget boendeområde.

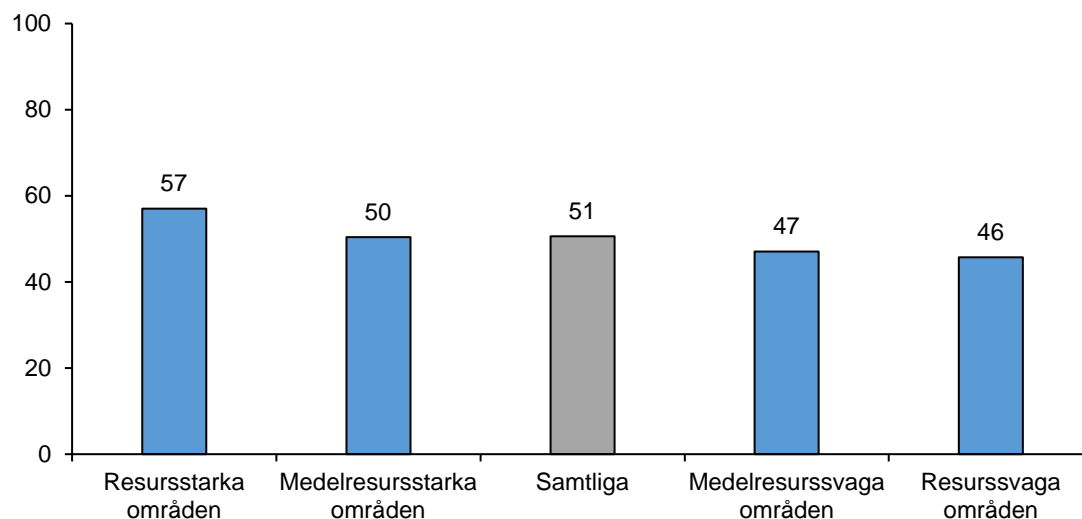
Figur 9 "Det finns stor samhörighet mellan oss som bor i vårt bostadsområde" 2016-2018

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. 'Det finns stor samhörighet mellan oss som bor i vårt bostadsområde'. Skalan går från 1 (helt felaktigt) till 5 (helt riktigt). Figuren visar andelen som valde 4 eller 5 på svarsskala. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. **Källa:** SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Figur 10 redovisar ett samhörighetsindex. Detta syftar till att skapa en mer övergripande bild av Göteborgarnas upplevda samhörighet. I indexet slås enskilda påståendena samman till ett värde som kan variera mellan 0 till 100. Indexet varierar i värde beroende på resursstyrka i boendeområdet. Enbart 46 procent bland de som bor i ett resurssvagt område upplever god samhörighet jämfört med 57 procent bland de som bor i ett resursstarkt.

Figur 10 Samhörighetsindex i bostadsområdet efter resursområde, 2018 (medelvärde 0-100)

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Skalan går från 1 (helt felaktigt) till 5 (helt riktigt). Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Indexet är ett additivt index som går mellan 0-100 bestående av påståendena 'Om jag behöver hjälp med något finns det alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp', 'Det finns stor samhörighet mellan oss som bor i vårt bostadsområde', 'Jag pratar ofta med mina grannar om sådant som händer i bostadsområdet' och 'Jag känner bara några få människor i mitt bostadsområde'. Påståendena har anpassats efter positivt/negativt ställda då indexet skapats.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

4.3 Trygghet

I samma frågebatteri som påståendena om samhörighet ställs även ett antal påståenden om trygghet. Resultaten redovisas i tabell 4. De allra flesta av de svarande, 81 procent känner sig trygga i sitt bostadsområde, det vill säga har fyllt i 4 eller 5 på skalan. Ungefär 1 av 6 svarande instämmer i att de undviker att gå ut ensam på kvällen i bostadsområdet. 1 av 10 är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i sitt närområde. Samtidigt uppger 1 av 9 svarande att gängrelaterad brottslighet är ett problem i bostadsområdet. Kvinnor, yngre, ensamstående och låginkomsttagare känner sig minst trygga.⁵

Tabell 4 Trygghet i bostadsområdet, 2018 (procent)

	1 Helt felaktigt	2	3	4	5 Helt riktigt	Summa	Antal svar
Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde	3	5	11	34	47	100	2 488
Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde	53	19	12	8	8	100	2 472
Gängrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde	55	21	12	5	7	100	2 464
Jag är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde	57	20	12	6	5	100	2 468

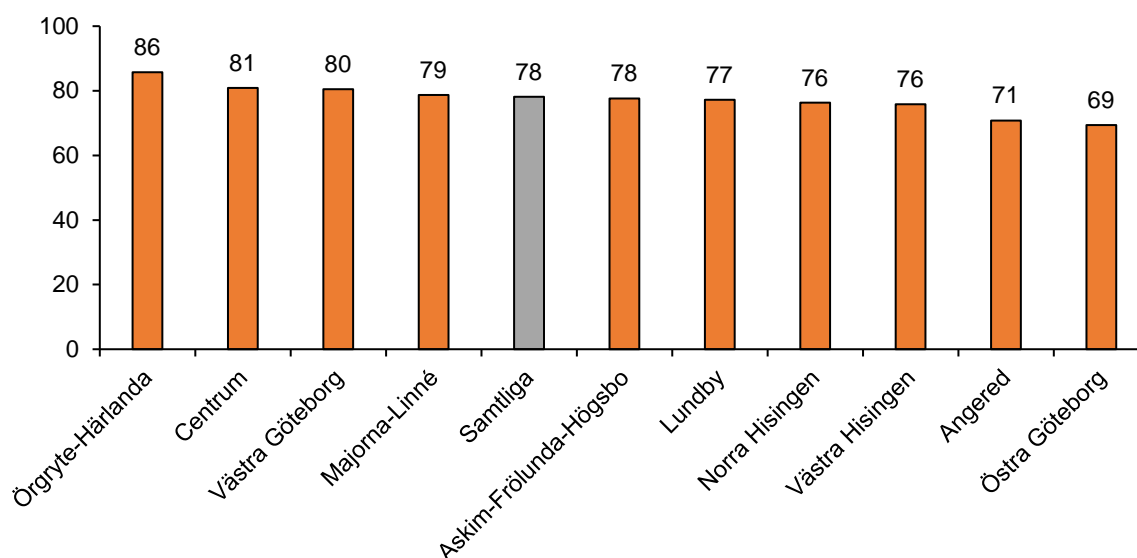
Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Procentbasen utgörs av de som besvarat delfrågan.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

En av de mest betydande skillnaderna i upplevelsen av trygghet är dock vart i staden man bor. För att kunna redovisa en mer övergripande bild av Göteborgarnas trygghet i bostadsområdet skapas ett index av de fyra påståenden om trygghet. I figur 11 redovisas utfallet på stadsdelsnivå. Bland samtliga svarande är indexvärdet 78 procent. Skillnaderna mellan stadsdelar är dock stora. Boende i Östra Göteborg och Angered känner minst trygghet. Högst upplevd trygghet återfinns i Örgryte-Härlanda.

⁵ Läs mer om gruppskillnader i trygghetsupplevelse i rapporten "Demokrati och delaktighet i Göteborg" (Tipple 2019c).

Figur 11 Trygghetsindex i bostadsområdet efter stadsdel, 2018 (värde 0-100)

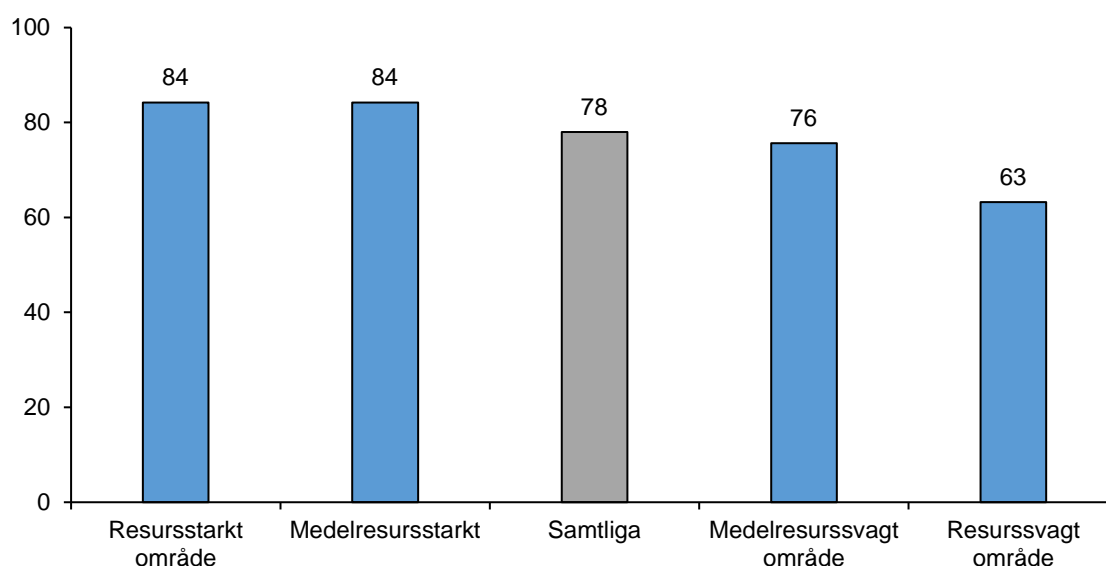

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Skalan går från 1 (helt felaktigt) till 5 (helt riktigt). Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Indexet är ett additivt index som går mellan 0-100 bestående av påståendena 'Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde', 'Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde', 'Jag är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde' och 'Gängrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde'. Påståendena har anpassats efter positivt/negativt ställda då indexet skapats.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Många av Göteborgs stadsdelar är sammansatta av både resursstarka och resurssvaga områden. Därför redovisar vi även skillnaderna utifrån resursstyrkan i det egna boendeområdet. Resultaten visar liknande skillnader. Bland boende i resurssvaga områden är indexvärdet 63, vilket är 21 procentenheter lägre än boende i resursstarka områden. Ojämligheten är med andra ord stor när det kommer till trygghet i bostadsområdet bland göteborgarna.

Figur 12 Trygghetsindex i bostadsområdet efter resursområde, 2018 (medelvärde 0-100)

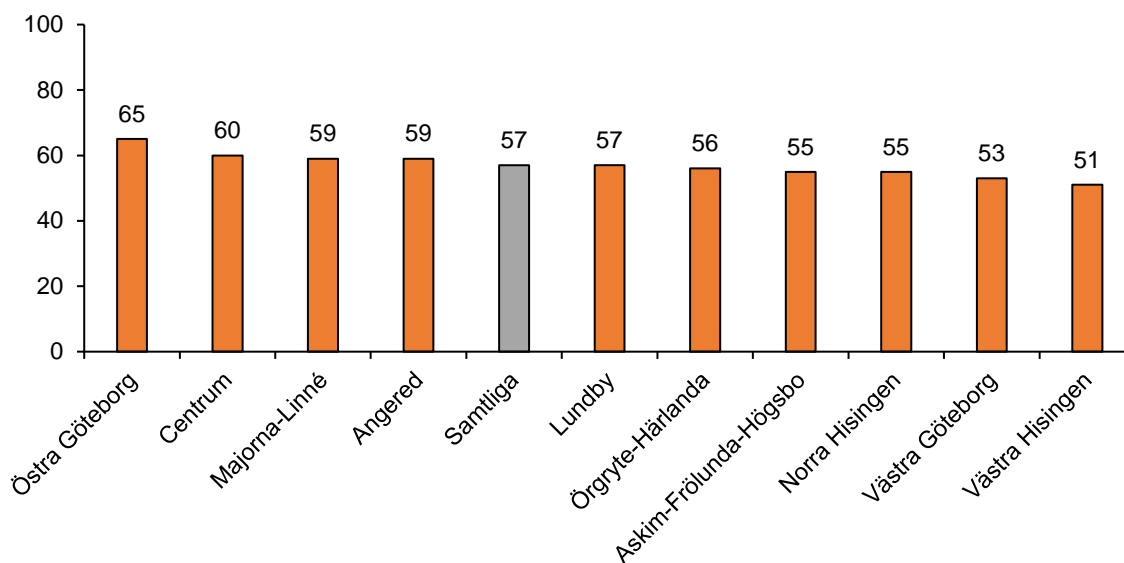

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Skalan går från 1 (helt felaktigt) till 5 (helt riktigt). Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Indexet är ett additivt index som går mellan 0-100 bestående av påståendena 'Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde', 'Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde', 'Jag är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde' och 'Gångrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde'. Påståendena har anpassats efter positivt/negativt ställda då indexet skapats.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Uppfattning om trygghet på ett mer generellt plan mäts även i påståendet som omnämndes i början av rapporten "Göteborg är en trygg och säker stad". Figur 13 visar andelen som svarat helt eller delvis riktigt på påståendet redovisat på stadsdelsnivå. Det är inte lika stora variationer bland stadsdelarna i när tryggheten mäts på ett mer övergripande plan. Men intressant nog så ser ändå mönstret helt olikt ut än det som redovisades i figur 11. Östra Göteborg, en stadsdel där boende jämförelsevis känner sig mer otrygga i boendeområdet jämfört med genomsnittet upplever att Göteborg är trygg och säker stad i högre utsträckning än övriga stadsdelar. Västra Göteborg går snarare i motsatt riktning, inställningen till att Göteborg är tryggt och säkert i allmänhet är lägre än i alla stadsdelar utom en, jämfört med tryggheten i det egna boendeområdet där stadsdelen placerar sig som den som har tredje högst upplevd trygghet i boendeområdet. Västra och Norra Hisingen placerar sig på den lägre halvan på både typerna av trygghetsmätningarna, både trygghet i närområdet och generellt jämfört med övriga stadsdelar.

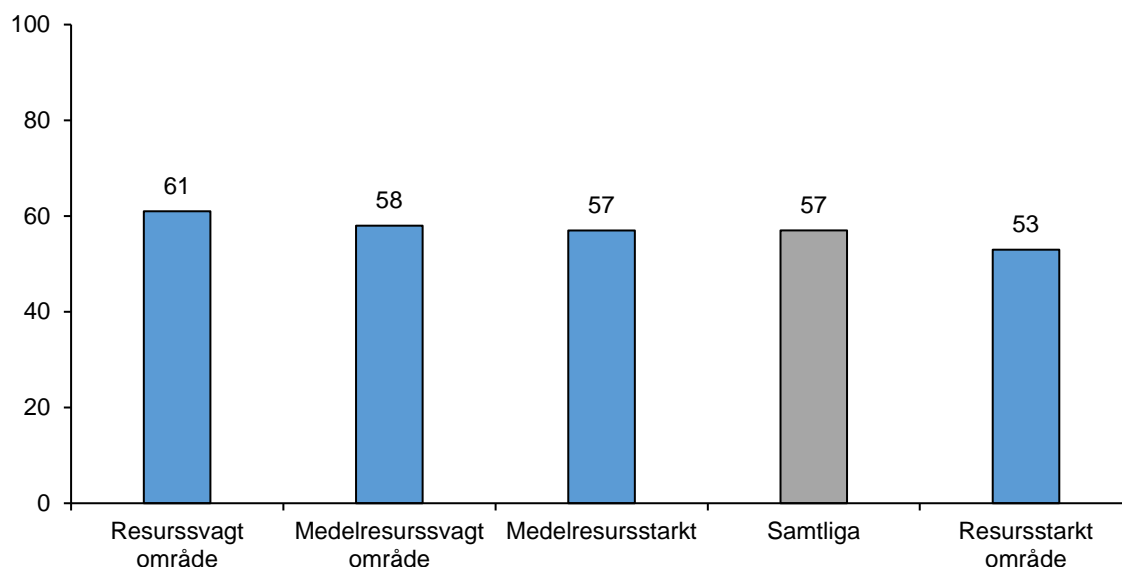
Figur 13 Göteborg är en trygg och säker stad (andel helt eller delvis riktigt) 2018 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Figuren visar andelen som svarat helt eller delvis riktigt.
Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Resursstyrka i boendeområdet har betydelse även när det gäller bedömningar av den generella tryggheten i staden, och likt utfallet på stadsdelnivå går resultaten i motsatt riktning än när det gäller tryggheten i boendeområdet. Figur 14 visar att 61 procent av boende i resurssvaga områden anser att Göteborg är en trygg och säker stad jämfört med 53 procent av de som bor i resursstarka områden, tvärtom hur det ser ut i figur 12 avseende trygghet i bostadsområdet. Göteborgare som bor i resursstarka områden känner sig med andra ord mycket mer trygga i sitt eget bostadsområde än boende i resurssvaga områden. Däremot anser de på ett mer generellt plan att Göteborg är en trygg och säker stad i mindre utsträckning än boende i resurssvaga boendeområden. Mönstret går likaså i linje med i hur personer boende i resurssvaga områden litar mindre på människor i närområdet än generellt, jämfört med personer som inte bor i resurssvaga områden som istället litar i högre utsträckning på människor i allmänhet än de som bor i boendeområdet. Det verkar alltså som att boende i resurssvaga områden är mer skeptiska och otrygga bland personer i sitt eget närområde och att människor i resursstarka områden visar på motsatt beteende, det vill säga litar på och känner sig mer trygga i närområdet än till människor och i Göteborg på ett mer generellt plan.

Figur 14 Göteborg är en trygg och säker stad (andel helt eller delvis riktigt) 2018 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: 'Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning'. Figuren visar andelen som svarat helt eller delvis riktigt.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

5 Demokrati och delaktighet

I ett välfungerande demokratiskt samhälle krävs ett förtroende för det demokratiska systemet samt ett politiskt deltagande bland medborgarna. Nyckelindikatorer som bedömer en hållbar demokrati är medborgarnas betyg på hur demokratin fungerar, om de har förtroende för sina folkvalda politiker, huruvida de känner att de kan påverka politiska beslut och om de deltar i politiken. SOM-undersökningen i Göteborg ger verktyg till att utvärdera göteborgarnas förhållande till demokratin genom frågor som mäter både det generella systemstödet och deltagandet.⁶

5.1 Nöjd med demokratin

Inställningen till demokrati är en viktig faktor när vi talar om politiska attityder. För att fånga den attityden används en klassisk frågeformulering som förekommit i SOM-undersökningarna så väl som i internationella komparativa studier i decennier: "Allmänt sett, hur nöjd är du med det sätt på vilket demokratin fungerar i:", följt av fyra politiska beslutande nivåer. Resultaten som redovisas i tabell 5. Den visar att befolkningen i Göteborg är mer nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige i stort än i den egna kommunen eller den egna stadsdelen. En majoritet – 67 procent – är mycket eller ganska nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige. Motsvarande siffra för Göteborg Stad och stadsdelen är 56 respektive 63 procent. Mönstret följer resultaten från den nationella SOM-undersökningen. Människor är mer nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige i stort än i den egna kommunen. Från den västsvenska SOM-undersökningen vet vi också att göteborgarna är mindre nöjda med demokratin i kommunen

⁶ I rapporten "Demokrati och delaktighet i Göteborg" (Tipple 2019c) finns ytterligare resultat på temat.

de bor i jämfört med övriga västsvenskar, och att bedömningarna har blivit mindre positiva över tid. Noterbart är även att andelen som är mycket eller ganska nöjda med demokratin i Göteborgs Stad minskade från 60 procent 2017 till 56 procent 2018 vilket är i samma nivå som 2016. Även nöjdheten med demokratin i Sverige minskade med 3 procentenheter. Uppkomsten av den vanligt förekommande valårseffekten, det vill säga en ökad nöjdhet med demokratin under valår lyser alltså med sin frånvaro år 2018 när det gäller nöjdheten med demokratin bland göteborgarna, något som även saknas i den nationella SOM-undersökningen.

Tabell 5 Nöjd med demokratin 2018 (procent)

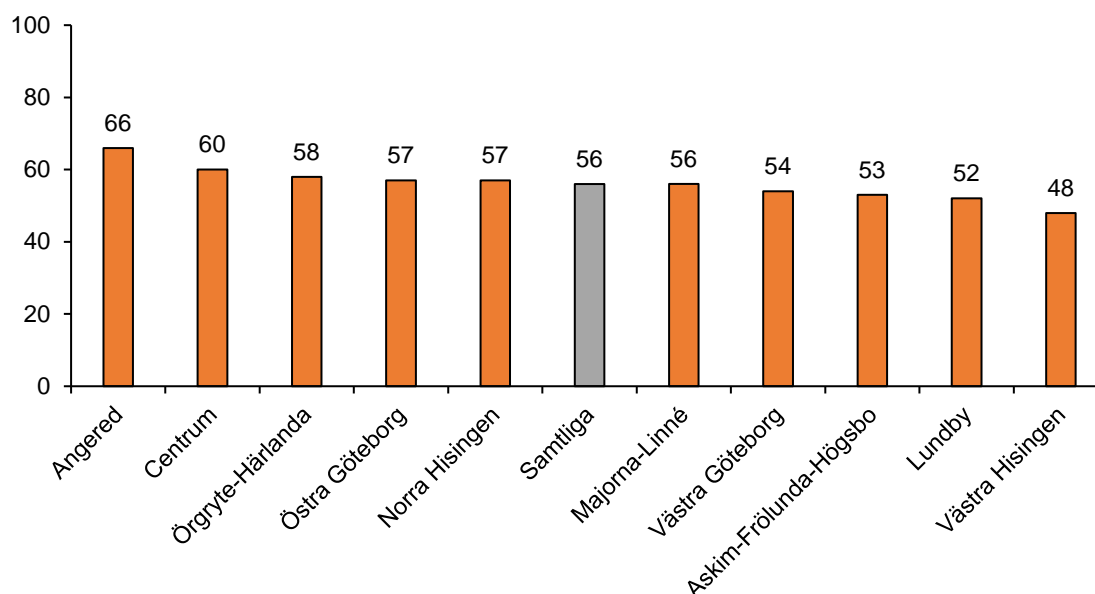
	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Inte särskilt nöjd	Inte alls nöjd	Summa	Antal svar
Sverige	13	54	26	7	100	2 432
Stadsdelen där du bor	9	54	28	9	100	2 358
Västra Götaland	8	53	31	8	100	2 375
Göteborgs Stad	8	48	32	12	100	2 397

Kommentar: Frågan lyder: 'Allmänt sett, hur nöjd är du med det sätt på vilket demokratin fungerar i?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Yngre, personer uppvuxna utanför Sverige och politiskt ointresserade är mest nöjda med demokratin. Här finns också skillnader mellan stadsdelar (Figur 15). Det skiljer som mest 18 procentenheter bland de som är nöjdast i Angered (66 procent) och personer som är minst nöjda på Västra Hisingen (48 procent). Däremot är det ingen variation i nöjdhet med demokratin givet resursstyrka i boendeområdet. Det kan alltså konstateras att trots att det skiljer stort i bedömningen av demokratin bland stadsdelarna så spelar boendeområdets resursmått ingen roll. Ett konstaterande som faktiskt är relativt ovanligt i opinionen bland göteborgarna.

Figur 15 Nöjd med demokratin i Göteborgs Stad, 2018 (procent)

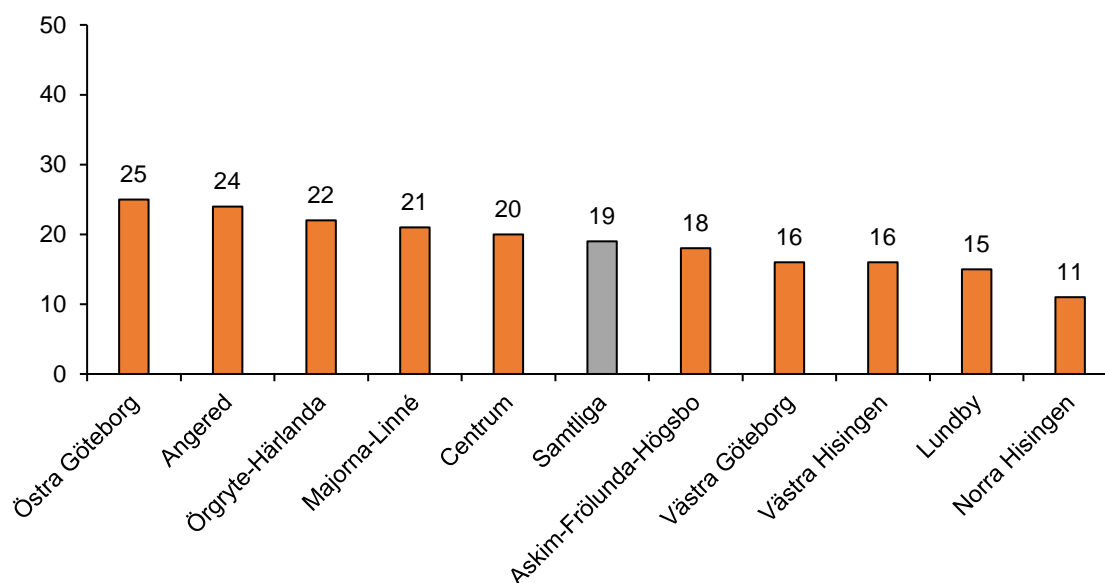
Kommentar: Frågan lyder: 'Allmänt sett, hur nöjd är du med det sätt på vilket demokratin fungerar i?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

5.2 Påverka politiska beslut

Motsvarande mönster, att bedömningarna är mer positiva på den nationella nivån jämfört med den lokala, syns inte när göteborgarna får besvara frågan i vilken utsträckning de upplever sig kunna påverka politiska beslut på fyra beslutandenivåer. Andelen som anser sig kunna påverka politiska beslut är genomgående låg. 19 procent anser sig ha mycket eller ganska goda möjligheter att påverka politiska beslut i Sverige, i Göteborg, respektive i stadsdelen. Till skillnad från nöjdheten med demokratin noterar vi här en statistiskt säkerställd ökning i upplevd påverkan från föregående år. Då instämde 15 procent i att de hade möjlighet att påverka politiska beslut i Göteborgs Stad. En statistiskt säkerställd ökning samt en möjlig valårseffekt. Yngre människor upplever att de har större möjlighet att påverka än äldre. Men det har även betydelse vilken stadsdel man bor i. Figur 16 visar på stora skillnader i bedömningen av möjligheten att påverka politiska beslut i Göteborg. Andelen är högst i Östra Göteborg och Angered där 25 respektive 24 procent anser sig ha goda möjligheter att påverka jämfört med på Norra Hisingen där andelen endast är 11 procent.

Figur 16 *Möjlighet att påverka politiska beslut i Göteborgs Stad efter stadsdel, 2018 (andel som svarat mycket eller ganska goda möjligheter)*

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilka möjligheter anser du att du har att påverka politiska beslut i: Göteborgs Stad?'. Svarsalternativen är 'mycket goda möjligheter', 'ganska goda möjligheter', 'varken goda eller dåliga möjligheter', 'ganska dåliga möjligheter', 'mycket dåliga möjligheter' och 'ingen uppfattning'. Figuren visar andelen som svarat 'mycket' eller 'ganska' goda möjligheter. Procentbasen utgörs av de som besvarat delfrågan.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

5.3 Förtroende för politiker

Förtroendet för folkvalda politiker är ett annat mätinstrument som används för att beräkna kvaliteten på demokratin. Ett legitimt politiskt system förutsätter att medborgarna har förtroende för och kan lita på sina valda politiker. Resultaten i SOM-undersökningen i Göteborg visar att politikerförtroendet är relativt lågt och en större andel ger en negativ än en positiv bedömning. 33 procent uppger att de har mycket eller ganska stort förtroende för politiker i Göteborg 2018. Erlingsson (2017) har kunnat visa på ett spretigt mönster för politikerförtroende på olika nivåer, där förtroendet ibland, men inte alltid har varit högre för rikspolitiker jämfört med kommunpolitiker. Tabell 6 visar att politikerförtroende 2018 när den svenska befolkningen tar ställning till politiker i allmänhet är högre (40 procent) än när de göteborgska invånarna svarar om politiker i Göteborg (33 procent). Skillnaden är statistiskt säkerställd. 2017 däremot så gick det inte att urskilja någon skillnad i förtroende för politiker på nationell nivå jämfört med kommunpolitikerna i Göteborg. Det verkar med andra ord som att skillnader i förtroende varierar år för år, precis som Erlingsson (2017) tidigare visat på.

Tabell 6 Förtroende för politiker, 2018 (procent)

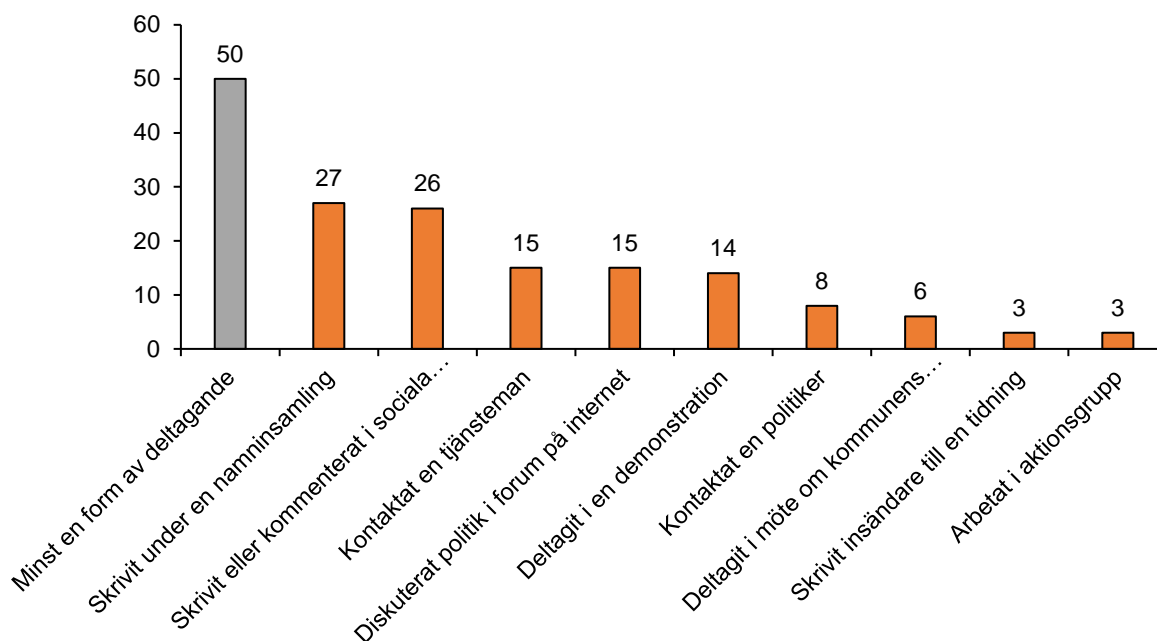
	Mycket stort	Ganska stort	Ganska litet	Mycket litet	Summa	Antal svar
Göteborg	2	31	47	20	100	2 444
Sverige ¹	2	38	47	13	100	3 484

Kommentar: Frågan lyder: 'Hur stort förtroende har du för politiker i Göteborg?'. ¹Raden visar en jämförelse med den nationella SOM-undersökningen där frågan löd 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för politiker?'.
Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018 och den nationella SOM-undersökningen 2018.

5.4 Politiskt deltagande

En annan viktig indikator för att bedöma kvaliteten på demokrati är människors politiska deltagande. En viktig förutsättning för ett fungerande demokratiskt samhälle är en viss nivå av politiskt engagemang och deltagande (Pateman, 1970). Tidigare forskning hävdar bland annat att om medborgare anser att det politiska systemet inte lyssnar på sina väljare kommer politiskt deltagande betraktas som onödigt eftersom det ändå inte kommer ge någon effekt (Karp & Banducci, 2008). Figur 10 visar andelen som på olika sätt agerat i en samhällelig eller politiskt fråga i Göteborg under de senaste 12 månaderna.

Figur 17 Politiskt deltagande under de senaste 12 månaderna, 2018 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: 'Det finns olika sätt att agera i samhälleliga och politiska frågor. Har du själv gjort någon av följande saker?'. Svarsalternativen är: 'Ja, under de senaste 12 månaderna', 'Ja, för en längre tid sedan' samt 'Nej'. Figuren visar andelen som deltagit någon gång under de senaste 12 månaderna. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Den vanligaste typen av politiskt deltagande bland invånarna i Göteborg är att skriva under en namninsamling. Över en fjärdedel – 27 procent – har gjort det under det senaste året. Det näst vanligaste är att ha skrivit eller kommenterat i sociala medier, följt av att ha kontaktat en tjänsteman, diskuterat politik i forum på internet samt deltagit i en demonstration.

Sammanfattningsvis så har 50 procent av göteborgarna på något sätt agerat enligt något av alternativen de senaste 12 månaderna, vilket är ungefär i linje med boende i resten av Sverige.

Politiskt deltagande varierar mellan grupper. Personer boende i resurssvaga områden, människor som är mycket intresserade av politik, personer som har mycket lågt politiskt förtroende och individer som befinner sig långt till vänster på den politiska skalan deltar i högre utsträckning politiskt.

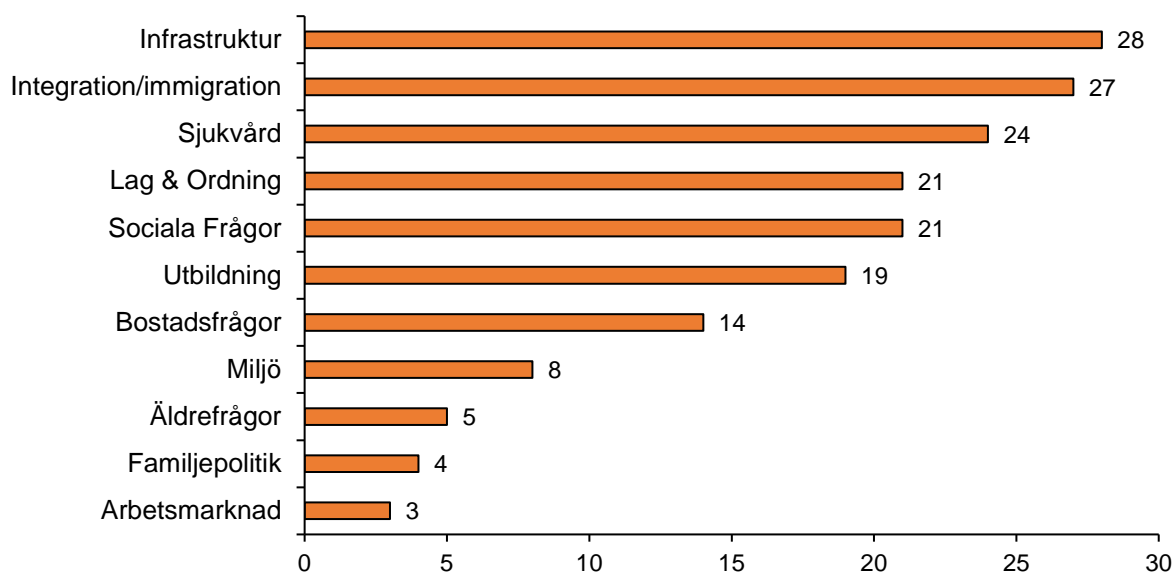
Jämfört med 2016 har andelen göteborgare som uppgett att de deltagit i en demonstration ökat till 2018, från 10 procent 2016 till 15 procent 2018.

6 Lokalpolitik i Göteborg

6.1 Medborgarnas viktigaste frågor i Göteborg

Vilka frågor eller problem som upplevs som viktigast i staden ger en tydlig indikation på vilka politiska frågor som dominerar bland befolkningen. Bedömningar av politik och väljarbeteende är kopplat till de samhällsfrågor medborgarna anser vara viktigast. Ett parti kan till exempel riskera att förlora väljarstöd om väljarna anser att deras viktigaste frågor inte hanteras på rätt sätt. Det finns även stöd i forskningen som visar att partier som anses bedriva en bra politik i frågor medborgarna anser vara viktigast gynnas mer än partier som bedöms ha bra politik i andra frågor än de som är mest prioriterade enligt invånarna (Martinsson & Weissenbilder, 2018). Medborgarnas dagordning är också starkt påverkad av vad media rapporterar om och hur media rapporterar om olika frågor (Strömbäck, 2014). I SOM-undersökningen i Göteborg får invånarna möjlighet att uppge vilka samhällsfrågor/problem de anser vara viktigast i sin stad. De svarande får nämna högst tre samhällsfrågor/problem i en fritextfråga. Figur 18 visar att infrastruktur toppar den lokala dagordningen och nämns av 28 procent. Därefter följer frågor om integration/immigration som benämns av 27 procent av de svarande. På tredje plats kommer sjukvård som nämns av 24 procent.

Figur 18 Viktigaste samhällsfrågorna i Göteborg, 2018 (procent)

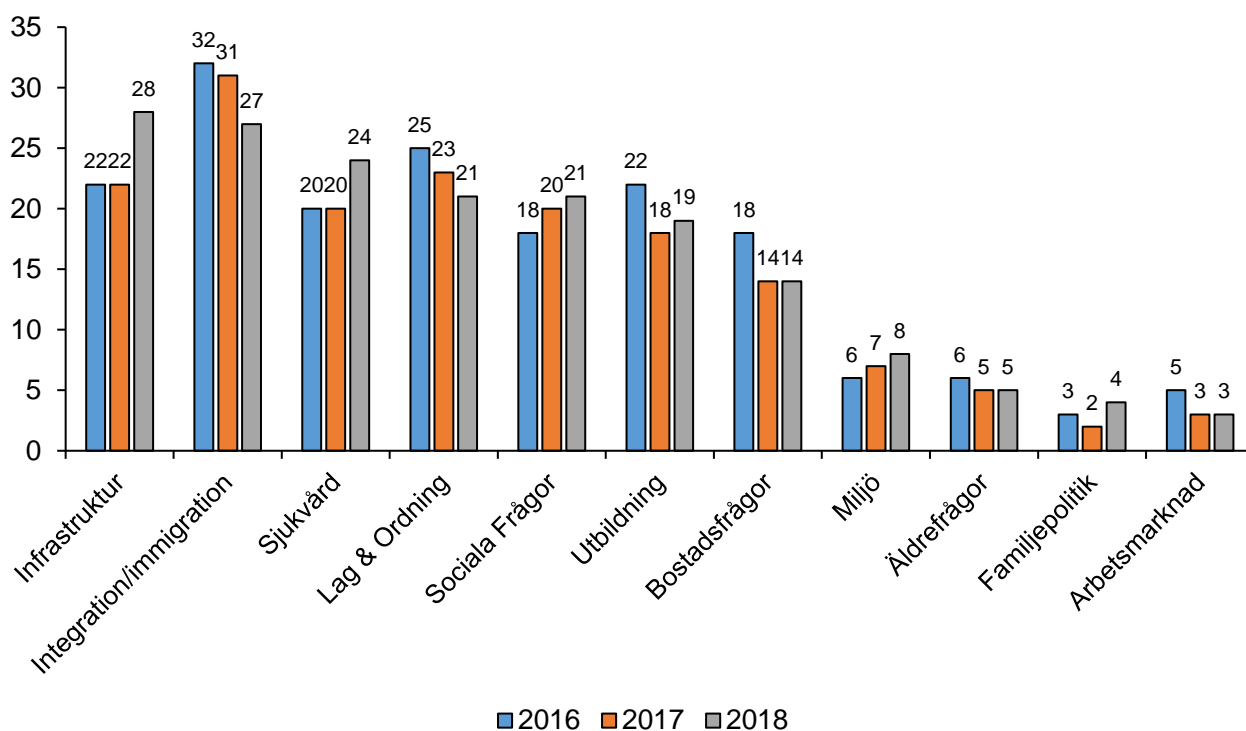

Kommentar: Frågan lyder: "Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Göteborg idag" Frågan är öppen utan svarsalternativ. Procentbasen utgörs av samtliga svarande. Respondenterna ombads att ange högst tre frågor/samhällsproblem.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Infrastruktur är en kategori som normalt inte får så många benämningar när de viktigaste samhällsproblemen i Sverige undersöks, vilket ofta förklaras med att infrastruktur övervägande rör sig om lokala frågor. Tidigare år så benämndes infrastruktur av 22 procent så det är med andra ord en stor ökning i omnämningen från föregående år. I kombination med att det var valår år 2018 samt att det övergripande i Göteborg finns en stark opinion och medierapportering kring infrastrukturens utveckling som Västlänken kan det vara bidragande faktorer till att den kategorin rankas högst. Samtidigt som infrastruktur seglat upp till topplatsen under valåret så har omnämningen som rör integration och immigration dalat i andelen benämningar, från 32 procent 2016 till 27 procent 2018. Sjukvården har ökat något, samtidigt som att frågor rörande lag och ordning har minskat ungefär lika mycket.

Figur 19 Viktigste samhällsfrågorna i Göteborg, 2016-2018 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: "Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Göteborg idag" Frågan är öppen utan svarsalternativ. Procentbasen utgörs av samtliga svarande. Respondenterna ombads att ange högst tre frågor/samhällsproblem.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2018.

6.2 Lokala politiska förslag

SOM-undersökningen i Göteborg undersöker invånarnas inställning till en rad lokala politiska förslag och trafikåtgärder. Fokus ligger på beslutade eller diskuterade förslag som varit tongivande i den lokala debatten under de senaste åren.

För att fånga attityden till lokala politiska förslag användes följande frågeformulering: "Vad är din åsikt om följande förslag som gäller Göteborg?". I tabell 7 redovisas de politiska förslagen. Åsikterna kan studeras med hjälp av så kallade balansmått där andelen positiva vägs mot andelen negativa bland de som har en uppfattning. Resultaten visar att göteborgarnas åsikter varierar stort. Det minst populära förslaget är att bygga bostäder på Heden (-28) och införa lottning till populära skolor (-22). Något fler är negativa än positiva till att förtäta befintliga bostadsområden (-3) samt stoppa privatbilismen i innerstaden (-5). Förslaget med flest positiva åsikter är att öka kameraövervakningen på allmänna platser (+62). Enbart 12 procent av de svarande ansåg att det förslaget var dåligt. Andra förslag med positiv opinion är att omfördela mer resurser från rika till fattiga stadsdelar (+41) samt förbjuda tiggeri (+25). Det kan även konstateras att göteborgarnas åsikter om de politiska förslag som förekommer i undersökningen inte har förändrats sedan mätningarna påbörjades, med andra ord verkar åsikterna vara stabila hos invånarna i staden över de tre år mätningarna genomförts.

Tabell 7 *Inställning till politiska förslag i Göteborg, 2018 (procent och balansmått)*

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Summa	Antal svar	Balansmått
Öka kameraövervakningen på allmänna platser	45	29	14	8	4	100	2 464	+62
Omfördela mer resurser från rika till fattiga stadsdelar	26	33	23	11	7	100	2 424	+41
Införa förbud mot tiggeri	35	19	17	12	17	100	2 238	+25
Sänka kommunalskatten	20	20	30	19	11	100	2 409	+10
Förtäta befintliga bostadsområden	10	23	31	24	12	100	2 428	-3
Stoppa privatbilismen i innerstaden	16	21	20	21	22	100	2 438	-6
Öppna fler flyktingboenden i Göteborg	9	19	28	18	26	100	2 430	-16
Införa lottnings till populära skolor	9	15	30	20	26	100	2 428	-22
Bygga bostäder på Heden	10	16	20	25	29	100	2 440	-28

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din åsikt om följande förslag som gäller Göteborg?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Balansmålet visar andelen som svarat 'mycket' eller 'ganska' bra förslag minus andelen som svarat 'ganska' eller 'mycket' dåligt förslag.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

6.3 Trafikåtgärder

Göteborgarnas inställning till föreslagna och beslutade trafikåtgärder visas i tabell 8. Även här varierar åsikterna kraftigt. Förslagen om ett dubbelspår för tåg mellan Göteborg och Borås samt Marieholmstunneln har positiva balansmått. Det betyder att en större andel svars personer anser förslaget vara mycket eller ganska bra jämfört med de som bedömer förslagen som ganska eller mycket dåliga. Opinionsen beträffande Västlänken och Trängselskatten i Göteborg är betydligt mer åsiktsintensiv. Endast ett fåtal svarande anger att de inte har någon uppfattning i frågan. Västlänken som hade en negativ övervikt på -7 under 2016 har ökat den övervikten och hamnar 2018 på ett balansmått på -13. Det är i sammanhanget värt att lyfta fram att 38 procent av de tillfrågade är mycket negativt inställda till Västlänken (jämfört med 30 procent år 2016). Åsikterna om trängselskatt är i jämförelse med Västlänken ännu mer negativa. Balansmålet visar på en övervägande negativ opinion, -19 och det är precis som med Västlänken 38 procent av de svarande som uppger att de tycker trängselskatt är en mycket dålig trafikåtgärd.

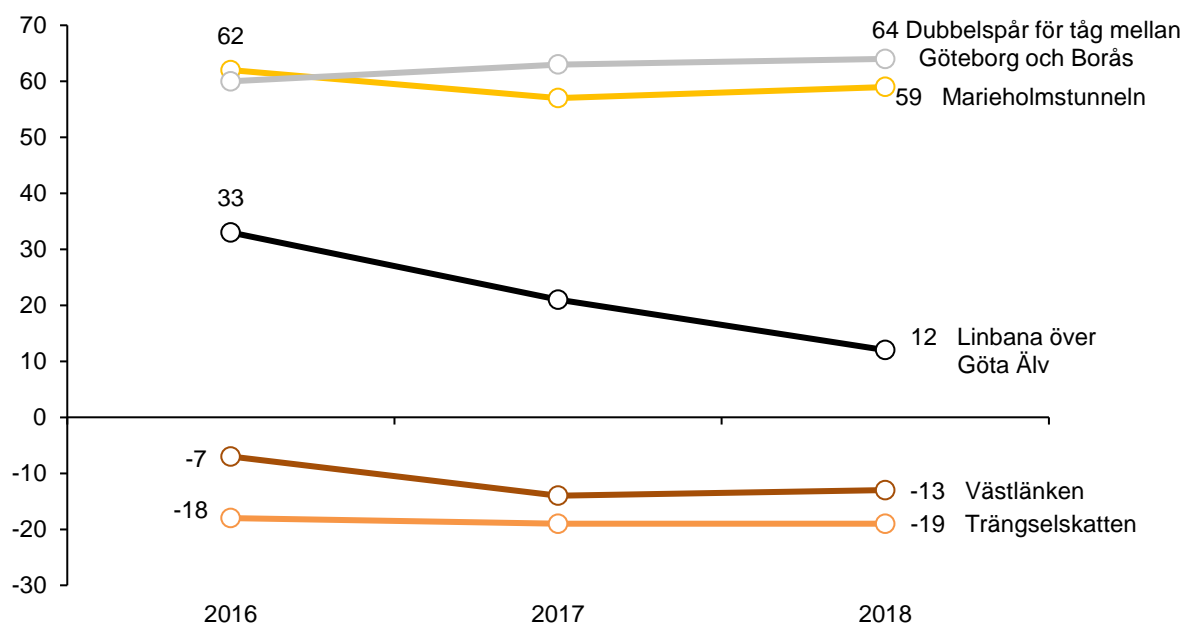
Tabell 8 Inställning till trafikåtgärder, 2018 (procent och balansmått)

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning	Summa	Antal svar	Balansmått
Dubbelspår för tåg mellan Göteborg och Borås	39	29	12	2	2	16	100	2 474	+64
Marieholmstunneln	34	30	11	2	3	20	100	2 472	+59
Linbana över Göta älv	21	23	14	11	21	10	100	2 450	+12
Västlänken	15	19	12	13	38	7	100	2 461	-13
Trängselskatt i Göteborg	15	17	13	13	38	4	100	2 474	-19

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din åsikt om följande trafikåtgärder?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Balansmålet visar andelen som svarat 'mycket' eller 'ganska' bra förslag minus andelen som svarat 'ganska' eller 'mycket' dåligt förslag.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2018.

Opinionen kring den omdiskuterade Linbanan över Göta Älv är den enda trafikåtgärd som visat på en större förändring sedan 2016, se figur 10. Då var balansmålet +33 men har nu minskat till +12. Det är framför allt andelen som tycker det är ett mycket dåligt förslag som har ökat, från 11 procent 2016 till 21 procent 2018.

Tabell 10 Inställning till trafikåtgärder, 2016-2018 (balansmått)

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din åsikt om följande trafikåtgärder?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Balansmålet visar andelen som svarat 'mycket' eller 'ganska' bra förslag minus andelen som svarat 'ganska' eller 'mycket' dåligt förslag.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2018.

7 Summering och avslutande diskussion

SOM-undersökningen i Göteborg genomfördes för tredje året i rad 2018. Datamaterialet som samlades in planeras ingå i en tidsserie i syfte att bidra till bättre kunskapsunderlag om lokala, demografiska, politiska och mediala förhållanden i Göteborg över tid.

Sammantaget visar resultaten att befolkningen i Göteborg är fortsatt nöjda med sin stad. Däremot har andelen som tycker att Göteborg är en miljövänlig stad minskat de senaste åren. Uppfattningen att Göteborg är en trygg och säker stad får minst positiva omdömen, även om en ökning är noterad jämfört med tidigare år.

Vidare visar resultaten att de flesta göteborgare (8 av 10) känner sig trygga i bostadsområdet men tryggheten varierar stort beroende på vart i staden man bor. Boende i resurssvaga områden känner sig mycket mindre trygga i närområdet än människor i resursstarka områden, däremot upplever de staden som trygg och säker i högre utsträckning. Tillit till människor i allmänhet samt i bostadsområdet visar på samma mönster. Med andra ord, boende i resurssvaga områden litar mindre på och känner sig mindre trygga i närområdet än till människor och i Göteborg på ett mer generellt plan.

Göteborgarna är mindre nöjda med den kommunala demokratin än med demokratin i Sverige och bedömningarna blir mindre positiva över tid. Även förtroendet för politiker i Göteborg är lägre än för politiker på riksnivå. Upplevd möjlighet att påverka politiska beslut har ökat från föregående år, men varierar stort bland stadens stadsdelar. Högst möjlighet att påverka återfinns i Östra Göteborg och Angered (4 av 10) och minst på Norra Hisingen (1 av 10). Däremot är det ingen variation i nöjdhet med demokratin givet resursstyrka i boendeområdet. Vidare är det hälften av göteborgarna som på något sett agerat politiskt det senaste året, ungefär i linje med resten av Sverige.

Den regelbundna lokala nyhetskonsumtionen i Göteborg minskar. Det är framför allt Göteborgs-Posten som tappat i konsumenter sedan 2016 och det är bland den yngre halvan av befolkningen som den största tillbakagången har skett.

Infrastruktur är den viktigaste lokala samhällsfrågan enligt göteborgarna och har dessutom ökat i omnämnanden från föregående år. Samtidigt har integration/immigration dalat i benämningar men anges fortfarande som en av de viktigaste lokala samhällsfrågorna tillsammans med sjukvård.

Öka kameraövervakning på allmänna platser samt att omfördela mer resurser från rika till fattiga stadsdelar är de politiska förslag i undersökningen som mottas mest positivt. Avseende stadens infrastruktursatsningar har den omdebatterade Linbanan över Göta Älv har minskat stort i opinionsstöd bland invånarna i Göteborg. Västlänken och trängselskatten visar sig ha ett fortsatt stabilt negativt opinionsbalans. Dubbelspår för tåg mellan Göteborg och Borås och Marieholmstunneln är planerade satsningar som är fortsatt populära bland göteborgarna.

Referenser

- Bergström, Annika (2012) Nyhetsvanor med lokal anknytning. I Bergström, Annika (red) Västsvensk vardag. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet. SOM-rapport nr 53.
- Erlingsson, Gissur Ó (2017) Svenskens sviktande kärlek till kommunnivån i Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson (red) Larmar och gör sig till. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Florida, Richard, Mellander, Charlotta & Kevin Stolarick (2011). "Beautiful places. The role of perceived community aesthetic beauty in community satisfaction". *Regional studies* 45 (1): 33-48.
- Holmberg, Sören & Rothstein, Bo (2018). Misstroendets lokalisering i höglitarlandet Sverige i Ulrika Andersson, Anders Carlander, Elina Lindgren & Maria Oskarson (red) Sprickor i fasaden. Göteborgs Universitet: SOM-institutet.
- Karp, J.A., Banducci, S.A. (2008) Political Efficacy and Participation in Twenty-Seven Democracies: How electoral systems shape political behavior. *British Journal of Political Science*, 38 (2): 311-334.
- Markstedt, Elias (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Martinsson, Johan & Weissenbilder, Marcus (2018). Viktiga valfrågor i Sverige – från miljö till invandring i Ulrika Andersson, Anders Carlander, Elina Lindgren & Maria Oskarson (red) Sprickor i fasaden. Göteborgs Universitet: SOM-institutet.
- Nielsen, Rasmus K. (2015). *Local journalism: The decline of newspapers and the rise of digital media*. London. New York: I.B. Tauris
- Ohlsson, Jonas, Shehata, Adam & Wadbring, Ingela (2015) Lokala nyheter och lokala opinioner i Annika Bergström & Jonas Ohlsson (red) Alla dessa val. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Pateman, Carole. (1970). *Participation and Democratic Theory*. Cambridge University Press.
- Tipple, Frida (2019a). Jubileumssatsningarna. SOM-rapport 2019:33, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Tipple, Frida (2019b). Demokrati och delaktighet i Göteborg. SOM-rapport 2019:34, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Tipple, Frida (2019c). Entreprenörsanda i Göteborg. SOM-rapport 2019:35, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Tipple, Frida (2019d). West Pride. SOM-rapport 2019:36, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Tipple, Frida (2019e). Evenemangskonsumtion i Göteborg. SOM-rapport 2019:37, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Tipple, Frida (2019f). Svenska demokratitrender. SOM-rapport 2019:22, SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Strömbäck, Jesper. (2014). *Makt, medier och samhälle. En introduktion till politisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

